

Xabier Coluig
escriptor

Frederic Mauri, la "generositat feta il·lustració" (19/21)

Frederic Mauri Pallarès va néixer el 23 de juliol de 1940 al número 3 del carrer del Carme, a Tortosa. El pare, Federico Mauri, al capdavant de la gestoria Mauri amb un altre soci, tenia afició i sensibilitat vers l'art, sobretot el de la terra, potser per haver compartit els anys d'escola primària amb el pintor Ferran Arasa. La mare, Maria Pallarès, tenia cura de la casa.

De petit, Frederic Mauri sentia fascinació per l'astronomia i la mitologia. També gaudia de la lectura de còmics, amb tota probabilitat, els populars tebeos que l'editorial Bruguera editava des de Barcelona a partir dels anys 50 del segle passat, i decorava les parets de la seva habitació amb tires que dibuixava dels seus personatges preferits i il·lustracions fetes a carbonet. Era també aficionat a sortir d'excursió per les muntanyes del voltant de Tortosa (com la serra de Cardó, la cova d'en Rubí, Fullola, Cabra-Feixet, etc.) a buscar fòssils i gambosins (!), tradició que no va deixar morir quan, anys més tard, es convertiria en pare i, més recentment, en avi.

Citant Emigdi Subirats, "el podem considerar com un xiquet de la postguerra. Va créixer en una ciutat dramàticament devastada per les bombes i envoltada de misèria ciutadana, sota un règim extremament venjatiu i repressor. L'escola franquista li va posar al davant les primeres lletres, basades en xenofòbies ideològiques i ideari ultracatólic".

"Mauri recorda que a la casa familiar hi havia quadres de Ferran Arasa, d'Amadeu Pallarès Llaó, de Robert Escoda, pintors amics del seu pare que posteriorment ell ha conegut i ha tractat àmpliament", escrivia Manel Ollé Albiol a *Mauri essencial*, el llibre que va dedicar al pintor el 2019. "Ha comentat en alguna ocasió que, de jove, s'aturava a observar els quadres que periòdicament s'exposaven als enormes aparadors de López Vergés, una família que posseïa una bona col·lecció d'obres d'Arasa. [...] Mauri també va conèixer l'obra

d'Arasa gràcies a les revistes *Geminis* i *La Zuda*, que rebien a casa. Aquestes dues publicacions s'hi referien periòdicament amb articles que tractaven sobre la seua obra. Amb el temps també coneixerà l'obra de Francesc Gimeno, per la qual arribarà a sentir una fascinació. [...] El seu amic Carles Vallés, pintor i dibuixant, disposava dels exemplars de la revista *Dau al Set*, a través de la qual Mauri va conèixer l'obra de Tàpies".

A Tortosa, va assistir a les classes de dibuix del conegut professor i artista Ricard Cerveto i va estudiar el batxillerat a l'antic institut del carrer Montcada. El 1956 va guanyar la primera medalla del concurs anual de pintors novells del Cercle Artístic de Tortosa, associació de la qual va començar a formar part a partir d'aquell moment. També va entrar en contacte amb el grup Delta 51, que organitzava exposicions i portava l'avantguarda a Tortosa. El mateix any participà en una exposició col·lectiva al Centre de Lectura de Reus.

El 1957, va traslladar-se a Barcelona per cursar la llicenciatura en Belles Arts a l'Escola Superior de Belles Arts Sant Jordi, on va especialitzar-se en tècniques de gravat calcogràfic. Entre els seus professors hi havia el prestigiós historiador i escriptor Alexandre Cirici Pellicer, el qual va donar-li classes de Foment de les Arts Decoratives.

Un cop acabada la llicenciatura, torna a Tortosa i de seguida entra a formar part del claustre de professors de l'Institut de Tortosa, on ensenya dibuix durant més de tres dècades i fins a la seva jubilació. "Hi treballava amb la seva companya de vida, Araceli Boix, i va esdevindre tot un emblema de l'institut", afirma Emigdi Subirats.

El 1959 havia fet la seva primera exposició individual a la Casa del Cavaller Despuig de Tortosa, a càrrec del Club Universitari, la qual va ser molt ben rebuda pels crítics d'art del moment. "Els millors quadres de Mauri ens apropen al record de Kafka, perquè, com ell,

traspasa la ficció per a abocar-nos a la més estreta -bé que per a molts, amagada- evidència. Fent ús de dos mitjans expressius; un de sensorial, l'altre d'imaginatiu, els conjuga fins a arribar a la transpositiva equivalència de l'univers propi", escrivia Maties Ballester Cairat. "Després d'aquesta exposició, després de tot allò que ha fet i ha volgut fer aquest pintor, podem esperar i témer qualsevol cosa de les seves mans: l'obra total, gairebé miracle, i el desencaminament en la pura entel·lequia, que és bastant i justificar-se en les seves pròpies idees i somnis, sense carregar les teles amb aquella emoció de bona llei, social, que ha de portar tota obra d'art", afegeia Francesc González Cirer.

L'any 1965 va promoure, juntament amb Manuel Pérez Bonfill, el grup Macla-65, que reunia periòdicament artistes plàstics i escriptors d'ideologia progressista, de vegades fins i tot de manera clandestina. L'objectiu d'aquell col·lectiu era el de voler omplir el buit cultural de la Tortosa del moment tot apropant l'art al poble, des d'una perspectiva del realisme social.

"Un dia, mentre eren a l'Institut [...], Manuel Pérez Bonfill i Frederic Mauri tenien un diccionari a les mans. Fullejant-lo es van trobar amb la paraula *macla*, en llegiren la definició i decidiren que ja els servia per al nom del nou grup. [...] Pérez Bonfill parla de l'aparició del grup Macla-65 com un apèndix del Club Universitari per on passaren

artistes ja coneguts i se n'iniciaren de joves [...]", explica Manel Ollé.

Però dos anys més tard, l'alcalde franquista Felipe Tallada, arran d'un homenatge a Picasso i una exposició contra la guerra del Vietnam, va denunciar el grup Macla-65 i va donar inici a una persecució política que va tenir com a conseqüència la dissolució del grup i l'empresonament, durant tres mesos, dels organitzadors dels actes, és a dir, Manuel Pérez Bonfill i Frederic Mauri. A partir d'aquest moment, participa en algunes exposicions col·lectives, algunes d'itinerants, i realitza també diverses exposicions individuals, a partir de finals dels anys 70 del segle passat. Destaca especialment, tant per les expectatives que va generar com pel gran èxit d'assistència que va suposar, la mostra intitulada *Exposició individual, d'obres i aïguaforts*, de l'any 1978.

El seu gran amic, Manuel Pérez Bonfill, escrivia en la seva secció 'Bon dia, cultura catalana', de l'*Ebre-Infornes* del 14 de setembre del mateix any: "El quinze de setembre i al Centre del Comerç, Mauri inaugura una exposició de la seva obra actual. Feia uns quinze anys que no ho realitzava en solitari. Quinze anys poden ésser decisius per a moltes coses. O simplement poden convertir-se en un absurd reguitzell de rutines i trivialitats. [...] D'entrada, m'agradaria d'afirmar que l'obra de Mauri és una via de coneixement per arribar a una cosmovisió. Quan el pintor -l'home- se situa en el món, pot ocórrer que no es limiti a sentir-se com una peça més, com una deixalla que s'abandona als esdeveniments i prou, que pincte els esdeveniments i prou. Pot succeir, i de fet succeeix, que l'art passi a ésser una via de coneixement que provi de respondre a les demandes que l'artista es fa".

Frederic Mauri ha tingut obra seleccionada al Museu d'Art Modern de Barcelona, a la secció contemporània (1966), al Pavelló Espanyol de la Biennial de Venècia (1977) i al XXI Premi Interna-

cional de Dibuix Joan Miró (Barcelona, 1982).

També col·laborà amb diversos escriptors, il·lustrant amb dibuixos, pintures i gravats una sèrie de llibres: *Anys i treballs*, de Manuel Pérez Bonfill (1965); *L'ombra rogenca de la lloba*, de Gerard Vergés (1982); *Llibre d'hores*, de Jesús Massip (1989); *Cant Ibèric*, de Joan Josep Rovira Climent (1992); *El llibre de les abelles*, de Manel Ollé Albiol (1996); *Mimna Epidèmia*, de Víctor Canicio (2003); *Obra completa* d'Artur Bladé Desumvila (2006-2012); i *Una llarga aventura*, de Zoraida Burgos (2008); entre d'altres.

Allò què més atenció mediàtica ha rebut durant els darrers anys de tota la producció artística de Frederic Mauri ha estat la seva extensa col·lecció d'exlibris. *El Gran Diccionari de la llengua catalana*, disponible en línia a *enciclopedia.cat*, cercador de referència en català, defineix la paraula *exlibris* com una vinjeta que serveix per a identificar el nom del propietari de la biblioteca a què pertany un llibre determinat. Escrivia Emigdi Subirats que cal "destacar molt especialment els seus exlibris, atès que ha esdevingut indubtablement un dels grans exlibristes del país. Un dels seus grans admiradors, el seu bon amic Manel Ollé, va posar tot l'interès que veiesin la llum en diversos volums d'un llibre que és una autèntica joia artística. En va dedicar a familiars, amics, artistes, institucions i associacions, sempre amb una generositat grandíssima".

El 2011, a conseqüència d'una caiguda de dalt d'una olivera, Frederic Mauri queda tetraplègic i es veu obligat a abandonar el seu treball artístic. "El devia conèixer fa uns vint-i-cinc anys, quan iniciava el serial dels *Homenos del Sud*, dels quals ell és un dels exemplars més prototípics: arrelat, humà, acollidor, company de les anomenades -i sempre vulnerades- "causes nobles", escrivia l'escriptor Xavier Garcia. Frederic Mauri morí a Tortosa el 22 de juny de 2019.